

7/25412

G.K. III

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- 8705

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/25412)

GÜNLÜDÜR

26 Mart 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26.02.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.624067 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ'nün tarafıma tevcih ettiği 7/25412 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek : 7/25412 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN SERPİL KEMALBAY
PEKGÖZEGÜ'NÜN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE
CEVAPLARI**

DÖNEM
27/3

ESAS NO
7/25412

Sorular:

Ocağında işçi ölümleri art arda yaşanan, Soma örneğinde olduğu gibi toplu katliamlara ve Aydın Çine örneğinde olduğu gibi ölümcül meslek hastalıklarına sebebiyle veren maden şirketleri ve sahiplerinin hiçbir şey olmamış gibi maden işletmeye devam edebilmeleri cinayete teşebbüs olarak görülmektedir. Türkiye’de maden şirketleri katil maden şirketlerine dönüşen faaliyetlerini aymazlıkla sürdürebilmekte, mevzuat gereği kapatılan madenler dahi fiilen faaliyetini sürdürebilmekte, meslek hastalıkları görmezden gelinmekte ve ilgili bakanlıklar maden şirketlerinin işledikleri suçlara mütemadiyen göz yumarak cezasızlık politikası izlemekte bu nedenle de yaşanan ölümlerin eşit derecede sorumlusu olmaktadır.

İktidar 301 madencinin yaşamını yitirdiği Soma faciasından, 16 işçinin yaşamını yitirdiği Şirvan maden faciasından ya da 18 madencinin katledildiği Ermenek maden faciasından ders çıkarmadığı devam eden madendeki iş cinayetlerinde görülmektedir.

30.01.2020 tarihinde Zonguldak Kilimli’de bir maden ocağında meydana gelen göçükte mahsur kalan işçiler Sabahattin Kalaycıoğlu ve Murat Ovaz yaşamını yitirmiştir. Bu kaçak ocağın 80 gün önce mühürlenmesine rağmen kaçak olarak çalıştırılmaya devam ettirildiği basında yer almıştır.

Yine Bursa’nın Harmancık ilçesindeki krom madeninde, 2 gün arayla yaşanan ve 2 işçinin ölümüyle sonuçlanan iş cinayetleri maden ocaklarındaki vurdumduymazlığı, insan yaşamına zerrece saygı duyulmamasına, yasa ve yönetmelikleri hiçe sayma cüretine başka bir örnek olmuştur. Bursa’nın Harmancık ilçesindeki krom madeninde kuyularda yaşanan iş cinayetlerinde; Yaşar Cekel (50), nakliye için kullanılan asansörün boşluğuna düşerek hayatını kaybetmiştir. Yine aynı maden ocağında başka bir kuyuda önceki gün, Seydi Coşkunca (40), gündüz vardiyasına başlamak için asansöre bindiğinde iddiaya göre, asansörde bulunan su borusu yerinden koparak, Coşkunca’nın başına çarpması sonucu yaşamını yitirmiştir. Alınması gereken tedbirler mevzuatlarda mevcut olduğu halde işçilerin basit tedbirler alınmadığı için ölmesinden sorumlu olanlar sadece işletmeciler değildir. İlgili bakanlıklar da en az işletmeler kadar sorumludurlar.

Yine Aydın Çine’de maden ocakları iş güvenliği önlemlerini almadıkları, mevzuata uygun çalışmadıkları için işçiler türlü bahanelerde işten çıkarılmaktadırlar. Bu suça da ilgili Bakanlıkların göz yumduğu, işçileri korumak için yetkilerini kullanmadıkları görülmektedir.

Bu bağlamada;

- Yukarda adı geçen işçilerin ölümünden sorumlu maden ocakları hakkında son 2 yılda Bakanlığınızca ne tür işlemler yapılmıştır?
- Söz konusu ölümlere sebep olan maden ocaklarının ve şirket sahiplerinin cezasız kalmamaları için Bakanlığınız ne tür önlemler alacaktır?
- Maden ocağında önlem almadığı için tek bir işçinin dahi ölümüne ve sliksiz hastalığına yakalanmasına sebep olan maden ocağı sahiplerine ruhsat verilmemesine yönelik bir çalışmanız var mıdır?
- Faaliyeti durdurulan maden işletmeleri nasıl oluyor da aylarca faaliyetine devam edebiliyor? Maden işverenleri ‘Mevzuata takılmayın, çalışmaya devam edin’ şeklinde bir güvenceye mi sahiptir?
- Söz konusu ocağın mühürlenmesinin üzerinden 2 ayı aşkın bir zaman geçmiş olmasına rağmen bütün bu süre boyunca faaliyetine devam etmesi neden engellenmemiştir?
- Yasal şartlar bulunmadığı halde faaliyetine devam eden ocak sahipleri ile danışıklı dövüş içerisinde olunduğuna ve kaçak madenlerin fiilen çalışmasına yetkililerce göz yumulduğuna yönelik iddialar araştırılacak mıdır?
- Çalıştırma ruhsatı olan ocakların denetimi ne sıklıkta ve kimler tarafından yapılmaktadır?

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN SERPİL KEMALBAY
PEKGÖZEGÜ'NÜN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE
CEVAPLARI**

DÖNEM
27/3

ESAS NO
7/25412

- Ocağı kapatılmış şirkete ait kaçak ocaklara elektrik v.s. türü donanımların bağlanması, elektrik vb. tüketimlerinin yapıyor olması ve çıkarılan maden türlerinin, faturalarının piyasada dolaşması nasıl mümkün olabilmektedir?
- Maden ocaklarında iş cinayetlerinin, toplu işçi katliamlarının, ölümcül meslek hastalıklarının ve kazaların önlenmesi için bilimsel ve teknik yatırımların yanı sıra, örgütlenmenin, sendikalaşmanın, grev hakkının önündeki fiili engellerin kaldırılması yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
- Maden ocaklarında çalışma koşulları ile birlikte çalışanların sosyal ve ekonomik yaşamlarının da iyileştirilmesine yönelik Bakanlığınızın yapmış olduğu bir çalışma var mıdır?
- Atandığınız tarihten Şubat 2020'ye kadar Bakanlığınızca üretime kapatılan maden ocağı sayısı kaçtır.
- Atandığınız tarihten Şubat 2020'ye kadar yaşamını yitiren, yaralanan ve meslek hastalığına yakalanan maden işçisi sayısı kaçtır?

Cevaplar:

Manisa ili Soma ilçesi, Zonguldak ili Kilimli ilçesi, Bursa ili Harmancık ilçesi, Aydın ili Çine ilçesinde bulunan ruhsatlı maden ocakları Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün (MAPEG) maden ocakları risk gruplarına göre 3. risk grubunda yer almakta olup, üçer aylık periyotlar halinde düzenli olarak denetlenmektedir.

MAPEG tarafından yapılan denetimlerle birlikte, ilgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları inceleme ve denetimlerde Kanuna uygun çalışılmadığının tespiti halinde, mevzuat çerçevesinde yapılacak işlemler MAPEG'e bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulur. Bu ihlalleri tespit eden kamu kurum ve kuruluşu, durumu diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirir. Maden Kanunu'nun 7'nci maddesine yönelik ihlallerin ilk tespit tarihinden itibaren, ilk tespit dahil üç yıl içerisinde üç kez yapıldığının tespiti halinde ruhsatlar iptal edilir.

Faaliyetin durdurulmasını gerektirecek herhangi bir durumun tespit edildiği maden sahalarında ivedilikle eş zamanlı olarak ilgili valilik ile birlikte ruhsat sahibine sahada tehlikeli durumlar giderilinceye kadar herhangi bir üretim faaliyetinde bulunulmaması yönünde tebligat gönderilmekte (elektronik tebligat ile anında) gerek valilik kanalı gerekse de kolluk kuvvetlerince söz konusu sahada tehlikeli durumlar bertaraf edilinceye kadar üretim faaliyetlerine müsaade edilmemesi hususunda yazılar yazılmakta olup, bu sahalar için ilgili valiliklere yazılan yazılara binaen takip ve kontrol il valiliklerince yürütülmektedir.

Zonguldak ili Kilimli ilçesindeki maden kazası, kaçak olarak işletilen yeraltı ocağında meydana gelmiş, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından beton baraj ile kapatılmış, ilgili yerlere gerekli bildirimler yapılmıştır.

Mevzuata aykırı faaliyetlerin gerçekleştirildiği tespit edilen sahalarda son iki yılda yaklaşık 8.000 adet faaliyet durdurma işlemi yapılmış olup, her biri hakkında ilgili valiliklere faaliyetlere müsaade edilmemesi hususunda gerekli bildirimler yapılmıştır.

İşletme ruhsatlı sahalar risk gruplarına göre 1. risk grubunda olan sahalar yılda bir, 2. risk grubunda olan sahalar altı ayda bir, 3. risk grubunda olan sahalar ise üç ayda bir olmak üzere 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında MAPEG tarafından düzenli olarak denetlenmektedir. Ayrıca ihbar/şikâyet olması durumunda da ayrıca ilave denetimler yapılmaktadır.

Faaliyeti durdurulan sahalarda tehlikeli durumların giderilmesi için sadece alınması gereken tedbirler

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN SERPİL KEMALBAY
PEKGÖZEGÜ'NÜN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE
CEVAPLARI**

DÖNEM
27/3

ESAS NO
7/25412

kapsamında verilen süre zarfında elektrik kullanılmaktadır, ancak ruhsatsız ocakların takibi ilgili valiliklerce düzenli olarak gerçekleştirilen kontrollerle sağlanmakta olup, herhangi bir faaliyet tespit edilmesi halinde savcılığa suç duyurusunda bulunulmakta ve mevzuatı kapsamında cezai müeyyideler uygulanmaktadır.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca, maden sahalarında iş sağlığı ve güvenliği yönünden inceleme ve soruşturma yapma yetkisi Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ait olup, maden kazaları ve meslek hastalıkları gibi konulara ilişkin bilgiler bu Bakanlıktan alınmalıdır.

Mevcut durum itibariyle faaliyeti durdurulan saha sayısı 4.386 adettir.